

Publicatieblad

van de Europese Unie

C 103

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

66e jaargang

20 maart 2023

Inhoud

I Resoluties, aanbevelingen en adviezen

AANBEVELINGEN

Europese Commissie

2023/C 103/01	Aanbeveling van de Commissie van 14 maart 2023 inzake energieopslag – ter ondersteuning van een koolstofvrij en veilig energiesysteem in de EU	1
---------------	--	---

IV Informatie

INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE INSTELLINGEN, ORGANEN EN INSTANTIES VAN DE EUROPESE UNIE

Europese Commissie

2023/C 103/02	Wisselkoersen van de euro — 17 maart 2023	6
2023/C 103/03	Administratieve Commissie van de Europese Gemeenschappen voor de sociale zekerheid van migrerende werknemers — Omrekeningskoersen van de munteenheden in toepassing van Verordening (EEG) nr. 574/72 van de Raad	7

V Bekendmakingen

ANDERE HANDELINGEN

Europese Commissie

2023/C 103/04	Bekendmaking van een mededeling van de goedkeuring van een standaardwijziging van een productdossier voor een naam in de wijnsector als bedoeld in artikel 17, leden 2 en 3, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/33 van de Commissie	9
2023/C 103/05	Bekendmaking van een aanvraag tot registratie van een naam overeenkomstig artikel 50, lid 2, punt a), van Verordening (EU) nr. 1151/2012 van het Europees Parlement en de Raad inzake kwaliteitsregelingen voor landbouwproducten en levensmiddelen	17

NL

I

(Resoluties, aanbevelingen en adviezen)

AANBEVELINGEN

EUROPESE COMMISSIE

AANBEVELING VAN DE COMMISSIE

van 14 maart 2023

inzake energieopslag – ter ondersteuning van een koolstofvrij en veilig energiesysteem in de EU

(2023/C 103/01)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 292,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Commissie heeft de Europese Green Deal voorgesteld, de strategie die tegen 2050 onder meer moet leiden tot klimaatneutraliteit⁽¹⁾. In het kader daarvan heeft het “Fit for 55”-pakket⁽²⁾ tot doel de netto-uitstoot van broeikasgassen tegen 2030 met ten minste 55 % te verminderen. Bovendien, en tegen de achtergrond van de niet-uitgelokte invasie van Oekraïne door Rusland en de inzet van zijn energievoorziening als wapen, worden in de REPowerEU-mededeling⁽³⁾ en het REPowerEU-plan⁽⁴⁾ maatregelen voorgesteld om snel een einde te maken aan de afhankelijkheid van Russische fossiele brandstoffen en om de energiecrisis aan te pakken door de transitie naar schone energie te versnellen en de krachten te bundelen om een veerkrachtiger energiesysteem tot stand te brengen.
- (2) Aangezien de productie en het gebruik van energie goed zijn voor ruim 75 % van de broeikasgasemissies in de EU, is het koolstofvrij maken van het energiesysteem van cruciaal belang om die doelstellingen te halen. Om de klimaat- en energiedoelstellingen van de Unie te verwezenlijken, ondergaat het energiesysteem een ingrijpende transformatie die wordt gekenmerkt door verbeterde energie-efficiëntie, de grootschalige en snelle uitrol van variabele opwekking van hernieuwbare energie, meer spelers, meer gedecentraliseerde, gedigitaliseerde en onderling verbonden systemen en een toenemende elektrificatie van de economie. Een dergelijke systeemtransformatie vereist meer flexibiliteit, wat betekent dat het energiesysteem zich zou moeten kunnen aanpassen aan de veranderende behoeften van het net en de variabiliteit en onzekerheid van vraag en aanbod in alle relevante tijdsbestekken aan moet kunnen. De modellen⁽⁵⁾ tonen een rechtstreeks, soms exponentieel verband tussen de behoefte aan flexibiliteit (dagelijks, wekelijks en maandelijks) en de uitrol van hernieuwbare energie. Als gevolg daarvan zal de behoefte aan flexibiliteit de komende jaren bijzonder relevant zijn, aangezien het aandeel van hernieuwbare energie in het elektriciteitssysteem tegen 2030 naar verwachting 69 % zal bedragen.

⁽¹⁾ COM(2019) 640 final. De Europese Green Deal omvat ook doelstellingen die verder gaan dan klimaatneutraliteit, zoals het biodiversiteitsverlies een halt toeroepen, verontreiniging verminderen en uitbannen en economische groei loskoppelen van het gebruik van hulpbronnen door middel van een circulaire aanpak van de economie.

⁽²⁾ COM(2021) 550 final.

⁽³⁾ COM(2022) 108 final.

⁽⁴⁾ COM(2022) 230 final.

⁽⁵⁾ Zie punt 2.2 van het werkdokument van de diensten van de Commissie, SWD(2023) 57

- (3) Nieuwe operationele uitdagingen vereisen ook extra diensten in het toekomstige elektriciteitssysteem (bv. voor balancering en niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten ⁽⁶⁾) om de stabiliteit en de betrouwbaarheid en uiteindelijk de zekerheid van de elektriciteitsvoorziening te waarborgen.
- (4) Door middel van verschillende technologieën zoals energieopslag, vraagrespons, flexibiliteit aan de aanbodzijde en interconnecties, kan het energiesysteem de nodige flexibiliteit verkrijgen. Met name verschillende technologieën voor energieopslag (bv. mechanische, thermische, elektrische, elektrochemische en chemische technologieën) kunnen uiteenlopende diensten op verschillende schaal en binnen verschillende tijdsbestekken verlenen. Zo kan thermische opslag, met name grote thermische opslag in stadsverwarmingssystemen, flexibiliteits- en balanceringsdiensten aan het elektriciteitsnet leveren en derhalve een kostenbesparende oplossing voor systeemintegratie bieden door variabele opwekking van hernieuwbare elektriciteit (bv. wind- en zonne-energie) op te vangen. Bovendien kunnen technologieën voor energieopslag een technische oplossing zijn voor stabiliteit en betrouwbaarheid.
- (5) Energieopslag in het elektriciteitssysteem wordt gedefinieerd in artikel 2, punt 59, van Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad ⁽⁷⁾, dat betrekking heeft op verschillende technologieën. Richtlijn (EU) 2019/944 heeft betrekking op de deelname van energieopslag aan de elektriciteitsmarkt, waaronder het aanbieden van flexibiliteitsdiensten op een gelijk speelveld met andere energiebronnen.
- (6) Naast het elektriciteitssysteem kan de opslag van energie, zoals thermische opslag, op verschillende manieren bijdragen aan het energiesysteem. Door middel van energieopslag in aanvulling op hernieuwbare verwarmings- en koelgeneratoren als onderdeel van individuele en stadsverwarmingssystemen, kan bijvoorbeeld een groter deel van de vraag naar verwarming worden afgedekt door hernieuwbare bronnen met variabele en lage temperatuur, zoals ondiepe geothermische energie, thermische zonne-energie en omgevingsenergie. Het bevorderen van deze hernieuwbare verwarmingssystemen is van essentieel belang om af te stappen van verwarmingssystemen op basis van fossiele brandstoffen, met name in gebouwen.
- (7) Energieopslag kan een cruciale rol spelen bij het koolstofvrij maken van het energiesysteem en bijdragen tot energiesysteemintegratie en voorzieningszekerheid. Een koolstofvrij energiesysteem vereist aanzienlijke investeringen in alle soorten opslagcapaciteit. Technologieën voor energieopslag kunnen de elektrificatie van verschillende economische sectoren, met name gebouwen en vervoer, vergemakkelijken, bijvoorbeeld door het gebruik van elektrische voertuigen en hun deelname aan de balancering van het elektriciteitsnet via vraagrespons (bv. door de opvang van overtollige elektriciteit op momenten van hoge productie van hernieuwbare energie en lage vraag). De energie die in batterijen voor elektrische voertuigen wordt opgeslagen, kan ook doeltreffend worden gebruikt om woningen van elektriciteit te voorzien en het net te stabiliseren.
- (8) Energieopslag, met name “achter de meter”, kan consumenten, zowel huishoudens als industrie, helpen om het eigen verbruik van zelf geproduceerde hernieuwbare energie te maximaliseren, waardoor zij hun energierekening actief kunnen verlagen.
- (9) Voor energiesystemen die in mindere mate of niet onderling verbonden zijn, zoals eilanden, afgelegen gebieden of de ultraperifere gebieden van de EU, kunnen flexibiliteitsbronnen, met name energieopslag, aanzienlijk helpen om af te stappen van ingevoerde fossiele brandstoffen en om grote kortetermijn- en seizoensschommelingen in de levering van hernieuwbare energie op te vangen.
- (10) Energieopslag staat voor een aantal uitdagingen die van invloed kunnen zijn op de uitrol ervan tot de niveaus die nodig zijn om de energietransitie aanzienlijk te ondersteunen. Sommige van deze uitdagingen houden verband met de behoefte aan zichtbaarheid op lange termijn en voorspelbaarheid van de inkomsten om de toegang tot financiering te vergemakkelijken.
- (11) De elektriciteitsmarkt van de EU is zo opgezet dat energieopslag al op alle elektriciteitsmarkten inzetbaar is. Dit biedt een basis voor het combineren van verschillende inkomstenstromen (inkomstenstapeling) om de levensvatbaarheid van het bedrijfsmodel voor opslag te ondersteunen en de toegevoegde waarde van energieopslag voor het energiesysteem te maximaliseren.

⁽⁶⁾ Zoals gedefinieerd in artikel 2, punten 45 en 49, van Richtlijn (EU) 2019/944 (PB L 158 van 14.6.2019, blz. 125).

⁽⁷⁾ Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU (PB L 158 van 14.6.2019, blz. 125).

- (12) De richtsnoeren inzake staatssteun ten behoeve van klimaat, milieubescherming en energie ⁽⁸⁾ moedigen de lidstaten aan om in hun maatregelen inzake voorzieningszekerheid aanvullende criteria of kenmerken op te nemen om de deelname van groenere technologieën aan deze maatregelen te bevorderen (of de deelname van vervuilende technologieën te verminderen), hetgeen nodig is om de verwezenlijking van de EU-doelstellingen op het gebied van milieubescherming te ondersteunen. Dergelijke criteria of kenmerken zullen naar verwachting leiden tot een toename van het aandeel opslag dat gebruik kan maken van maatregelen op het gebied van voorzieningszekerheid.
- (13) Transmissiesysteembeheerders zouden in hun tienjarige netontwikkelingsplan het potentieel voor het gebruik van energieopslagfaciliteiten in aanmerking moeten nemen ⁽⁹⁾. Het typische bedrijfspatroon van energieopslag (elektriciteit aan het net leveren wanneer het opwekkingsniveau laag is en elektriciteit verbruiken wanneer dat hoog is) kan echter verder worden benut bij de planning van netwerken. Het verbruik op het net tijdens piekuren kan worden verminderd door middel van goed ontworpen nettarieven en tariefregelingen die het gebruik van flexibiliteitsinstrumenten zoals energieopslag ondersteunen.
- (14) Het delen van opgeslagen elektriciteit kan het systeem meer voordelen opleveren wanneer gebruik wordt gemaakt van vraagresponso, wanneer eindafnemers met passende prijssignalen te maken krijgen of aan flexibiliteitsregelingen kunnen deelnemen. Overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/944 mogen gezamenlijk handelende eindafnemers geen dubbele kosten aangerekend krijgen als ze flexibiliteitsdiensten leveren aan systeembeheerders die gebruik maken van opslagfaciliteiten “voor de meter”.
- (15) De actualisering van de nationale energie- en klimaatplannen voor 2021-2030, zoals bepaald in artikel 14 van Verordening (EU) 2018/1999 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie ⁽¹⁰⁾, zou het ambitieniveau moeten verhogen om de groene transitie te versnellen en de energiezekerheid te vergroten in overeenstemming met het pakket Europese Green Deal ⁽¹¹⁾ en REPowerEU. De actualisering van de nationale energie- en klimaatplannen zou ook nationale doelstellingen moeten omvatten om de systeemflexibiliteit te vergroten, overeenkomstig artikel 4, punt d), 3), van die verordening. In die geactualiseerde nationale plannen zouden ook relevante beleidslijnen en maatregelen moeten worden opgenomen ter ondersteuning van de investeringsbehoeften die in het kader van REPowerEU zijn vastgesteld, alsook de belangrijkste prioriteit om het concurrentievermogen en de aantrekkelijkheid van de EU ten opzichte van mondiale partners te beschermen, rekening houdend met de milieueffecten, met name op habitats en ecosystemen ⁽¹²⁾. De nationale energie- en klimaatplannen bieden de gelegenheid om synergie tussen de vijf dimensies van de energie-unie ⁽¹³⁾ te verkennen, met name wat betreft de voordelen van elektriciteitsopslag.

BEVEELT AAN:

- (1) De lidstaten houden rekening met de dubbele rol (producent-verbruiker) van energieopslag bij het vaststellen van het toepasselijke regelgevingskader en de toepasselijke procedures, met name bij de uitvoering van de Uniewetgeving inzake de elektriciteitsmarkt, teneinde bestaande belemmeringen weg te nemen. Dit omvat het voorkomen van dubbele belasting en het vergemakkelijken van vergunningsprocedures ⁽¹⁴⁾. De nationale regelgevende instanties zouden een dergelijke rol ook in overweging moeten nemen bij de vaststelling van nettarieven en tariefregelingen, overeenkomstig de Uniewetgeving.

⁽⁸⁾ Mededeling van de Commissie – Richtsnoeren staatssteun ten behoeve van klimaat, milieubescherming en energie 2022 (PB C 80 van 18.2.2022, blz. 1).

⁽⁹⁾ Verordening (EU) nr. 347/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2013 betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur (PB L 115 van 25.4.2013, blz. 39).

⁽¹⁰⁾ PB L 328 van 21.12.2018, blz. 1.

⁽¹¹⁾ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/delivering-european-green-deal_nl#documents

⁽¹²⁾ Om de doelstellingen van de Europese Green Deal te verwezenlijken en het beginsel “geen schade berokkenen” te eerbiedigen, is het ook noodzakelijk rekening te houden met bredere milieufwelingen van energieopslag en oplossingen te bieden voor de beperking of neutralisering ervan.

⁽¹³⁾ COM(2015) 80

⁽¹⁴⁾ Zie ook Aanbeveling (EU) 2022/822 van de Commissie van 18 mei 2022 over het versnellen van de procedures voor de verlening van vergunningen voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie en het faciliteren van stroomafnameovereenkomsten, (PB L 146 van 25.5.2022, blz. 132), en Verordening (EU) 2022/2577 van de Raad van 22 december 2022 tot vaststelling van een kader om de inzet van hernieuwbare energie te versnellen (PB L 335 van 29.12.2022, blz. 36).

- (2) De lidstaten stellen de flexibiliteitsbehoeften van hun energiesystemen op korte, middellange en lange termijn vast en versterken in hun actualiseringen van de nationale energie- en klimaatplannen de doelstellingen en gerelateerde beleidslijnen en maatregelen die gericht zijn op een kosteneffectieve bevordering van de inzet van energieopslag (zowel voor nutsvoorziening als achter de meter), vraagrespons en flexibiliteit. De lidstaten zouden en ook de behoeften aan productiecapaciteit voor de relevante technologieën voor energieopslag moeten beoordelen.
- (3) De lidstaten, met name hun nationale regulerende instanties, zorgen ervoor dat de energiesysteembeheerders bij de planning van transmissie- en distributienetwerken de flexibiliteitsbehoeften van hun energiesystemen nader beoordelen, waaronder het potentieel van energieopslag (korte en lange termijn) en of energieopslag een kosteneffectiever alternatief kan zijn voor investeringen in het net. Zij zouden ook rekening moeten houden met het volledige potentieel van flexibiliteitsbronnen, met name energieopslag, bij de beoordeling van hun aansluitcapaciteit (bv. door flexibele aansluitcontracten in overweging te nemen) en bij de exploitatie van het systeem.
- (4) De lidstaten brengen potentiële financieringstekorten voor energieopslag op korte, middellange en lange termijn in kaart, waaronder energieopslag achter de meter (thermisch en met gebruikmaking van elektriciteit) en andere flexibiliteitsinstrumenten, en indien wordt vastgesteld dat er behoefte is aan aanvullende flexibele middelen om de doelstellingen op het gebied van voorzieningszekerheid en milieu te verwezenlijken, houden zij rekening met de potentiële behoefte aan financieringsinstrumenten die de inkomsten zichtbaar en voorspelbaar maken.
- (5) De lidstaten onderzoeken of diensten die energieopslag leveren, met name het flexibel gebruik van distributienetwerken en de verlening van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten, afdoende te gelde worden gemaakt, en of exploitanten de vergoeding van verscheidene diensten kunnen samenvoegen.
- (6) De lidstaten overwegen om, indien nodig, aanbestedingen te hanteren om voldoende inzet van flexibiliteitsbronnen te bereiken teneinde transparante doelstellingen op het gebied van voorzieningszekerheid en milieu te verwezenlijken, overeenkomstig de staatssteunregels. Er zou moeten worden gekeken naar mogelijke verbeteringen in het ontwerp van capaciteitsmechanismen om de deelname van flexibiliteitsbronnen, waaronder energieopslag, te vergemakkelijken, bijvoorbeeld door ervoor te zorgen dat reductiefactoren passend zijn in het licht van de nagestreefde voorzieningszekerheidsdoelstelling, door de minimumomvang van de in aanmerking komende capaciteit en minimale biedingen te verlagen, door aggregatie te vergemakkelijken, de CO₂-emissiegrenswaarden te verlagen of door voorrang te geven aan groenere technologieën, krachtens de richtsnoeren inzake staatssteun ten behoeve van klimaat, milieubescherming en energie.
- (7) De lidstaten stellen vast welke specifieke regelgevende en niet-regelgevende maatregelen nodig zijn om belemmeringen voor de uitrol van vraagrespons en opslag achter de meter weg te nemen, bijvoorbeeld in verband met de invoering van elektrificatie van eindgebruiksectoren op basis van hernieuwbare energiebronnen, de uitrol van individueel of collectief zelfverbruik en bidirectioneel gebruik van batterijen van elektrische voertuigen.
- (8) De lidstaten versnellen de uitrol van opslagfaciliteiten en andere flexibiliteitsinstrumenten op eilanden, in afgelegen gebieden en de ultraperifere gebieden van de EU met onvoldoende netcapaciteit en instabiele of langeafstandsverbindingen tot het hoofdnet, bijvoorbeeld door middel van steunregelingen voor koolstofarme flexibele hulpbronnen, waaronder opslag, en ze herzien de netaansluitcriteria om hybride energieprojecten (d.w.z. opwekking in combinatie met opslag van hernieuwbare energie) te bevorderen.
- (9) De lidstaten en de nationale regelgevende instanties publiceren gedetailleerde gegevens in real time over netcongestie, beperking van hernieuwbare energie, marktprijzen, hernieuwbare energie en broeikasgasemissie-inhoud, alsook gedetailleerde gegevens over geïnstalleerde energieopslagfaciliteiten, om investeringsbeslissingen over nieuwe energieopslagfaciliteiten te vergemakkelijken.
- (10) De lidstaten blijven onderzoek en innovatie op het gebied van energieopslag ondersteunen, met name langetermijnergieopslag en opslagoplossingen die elektriciteit koppelen aan andere energiedragers, en die bestaande oplossingen optimaliseren (bv. efficiëntie, capaciteit, duur, minimale klimaat- en milieuvoetafdruk). Er zou moeten worden nagedacht over instrumenten om risico's weg te nemen, zoals programma's voor technologieacceleratoren en specifieke steunregelingen die innovatieve technologieën voor energieopslag naar de commercialiseringsfase leiden.

Gedaan te Brussel, 14 maart 2023.

Voor de Commissie
Kadri SIMSON
Lid van de Commissie

IV

(Informatie)

INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE INSTELLINGEN, ORGANEN EN
INSTANTIES VAN DE EUROPESE UNIE

EUROPESE COMMISSIE

Wisselkoersen van de euro ⁽¹⁾

17 maart 2023

(2023/C 103/02)

1 euro =

	Munteenheid	Koers		Munteenheid	Koers
USD	US-dollar	1,0623	CAD	Canadese dollar	1,4584
JPY	Japanse yen	140,57	HKD	Hongkongse dollar	8,3387
DKK	Deense kroon	7,4450	NZD	Nieuw-Zeelandse dollar	1,7014
GBP	Pond sterling	0,87488	SGD	Singaporese dollar	1,4262
SEK	Zweedse kroon	11,1995	KRW	Zuid-Koreaanse won	1 389,84
CHF	Zwitserse frank	0,9858	ZAR	Zuid-Afrikaanse rand	19,4988
ISK	IJslandse kroon	149,30	CNY	Chinese yuan renminbi	7,3117
NOK	Noorse kroon	11,4218	IDR	Indonesische roepia	16 332,02
BGN	Bulgaarse lev	1,9558	MYR	Maleisische ringgit	4,7649
CZK	Tsjechische koruna	23,948	PHP	Filipijnse peso	58,118
HUF	Hongaarse forint	395,93	RUB	Russische roebel	
PLN	Poolse zloty	4,7045	THB	Thaise baht	36,246
RON	Roemeense leu	4,9208	BRL	Braziliaanse real	5,5872
TRY	Turkse lira	20,1859	MXN	Mexicaanse peso	19,9829
AUD	Australische dollar	1,5874	INR	Indiase roepie	87,7870

⁽¹⁾ Bron: door de Europese Centrale Bank gepubliceerde referentiekosten.

**ADMINISTRATIEVE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN VOOR DE SOCIALE
ZEKERHEID VAN MIGRERENDE WERKNEMERS**

**Omrekeningskoersen van de munteenheden in toepassing van Verordening (EEG) nr. 574/72 van de
Raad**

(2023/C 103/03)

Artikel 107, leden 1, 2 en 4, van Verordening (EEG) nr. 574/72

Referentieperiode: Januari 2023

Toepassingsperiode: April, Mei, Juni 2023

Janv-23	EUR	BGN	CZK	DKK	HRK	HUF	PLN
1 EUR =	1	1,95580	23,9582	7,43831		396,032	4,69742
1 BGN =	0,511300	1	12,2498	3,80321		202,491	2,40179
1 CZK =	0,0417393	0,0816338	1	0,310470		16,5301	0,196067
1 DKK =	0,134439	0,262936	3,22092	1		53,2422	0,631517
1 HRK =							
1 HUF =	0,00252505	0,00493849	0,0604956	0,018782		1	0,0118612
1 PLN =	0,212883	0,416356	5,10030	1,58349		84,3085	1
1 RON =	0,203078	0,397179	4,86538	1,51055		80,4253	0,953940
1 SEK =	0,089245	0,174546	2,13816	0,663833		35,3440	0,419222
1 GBP =	1,13363	2,21715	27,1597	8,43228		448,953	5,32513
1 NOK =	0,093328	0,182532	2,23598	0,694206		36,9611	0,438403
1 ISK =	0,00649082	0,0126948	0,155509	0,0482808		2,57058	0,030490
1 CHF =	1,003924	1,96348	24,0522	7,46750		397,586	4,71585

Bron: ECB

Janv-23	RON	SEK	GBP	NOK	ISK	CHF
1 EUR =	4,92423	11,20509	0,882123	10,71485	154,064	0,99609
1 BGN =	2,51776	5,72916	0,451029	5,47850	78,7727	0,509301
1 CZK =	0,205534	0,467693	0,036819	0,447231	6,43051	0,0415762
1 DKK =	0,662009	1,50640	0,118592	1,44050	20,7122	0,133914
1 HRK =						
1 HUF =	0,0124339	0,0282934	0,00222740	0,0270555	0,389018	0,00251518
1 PLN =	1,048284	2,38537	0,187789	2,28101	32,7975	0,212051
1 RON =	1	2,27550	0,179139	2,17595	31,2869	0,202284
1 SEK =	0,439463	1	0,0787252	0,95625	13,7494	0,088896
1 GBP =	5,58224	12,7024	1	12,1467	174,651	1,12920

1 NOK =	0,459570	1,045753	0,0823272	1	14,3785	0,092964
1 ISK =	0,031962	0,072730	0,00572571	0,0695482	1	0,00646545
1 CHF =	4,94355	11,24906	0,885585	10,75690	154,668	1

Bron: ECB

Noot: alle kruiskoersen voor ISK worden berekend onder gebruikmaking van de ISK/EUR-koersgegevens van de Centrale Bank van IJsland.

referentie: Janv-23	1 EUR in nationale valuta	1 eenheid van nationale valuta in EUR
BGN	1,95580	0,51130
CZK	23,95823	0,04174
DKK	7,43831	0,13444
HRK		
HUF	396,03227	0,00253
PLN	4,69742	0,21288
RON	4,92423	0,20308
SEK	11,20509	0,08925
GBP	0,88212	1,13363
NOK	10,71485	0,09333
ISK	154,06364	0,00649
CHF	0,99609	1,00392

Bron: ECB

Noot: de ISK/EUR-koersen zijn gebaseerd op gegevens van de Centrale Bank van IJsland.

- Volgens Verordening (EEG) nr. 574/72 is de koers voor de omrekening in een munteenheid van bedragen die in een andere munteenheid luiden, de door de Commissie berekende koers op basis van het maandgemiddelde gedurende de in lid 2 vermelde referentieperiode van de wisselkoersen van deze munteenheden die door de Europese Centrale Bank zijn gepubliceerd.
- De referentieperiode is:
 - de maand januari voor de omrekeningskoersen die met ingang van 1 april daaropvolgend moeten worden toegepast,
 - de maand april voor de omrekeningskoersen die met ingang van 1 juli daaropvolgend moeten worden toegepast,
 - de maand juli voor de omrekeningskoersen die met ingang van 1 oktober daaropvolgend moeten worden toegepast,
 - de maand oktober voor de omrekeningskoersen die met ingang van 1 januari daaropvolgend moeten worden toegepast.

De omrekeningskoersen van de munteenheden worden bekendgemaakt in het tweede *Publicatieblad van de Europese Unie* (C- reeks) van de maanden februari, mei, augustus en november.

V

(Bekendmakingen)

ANDERE HANDELINGEN

EUROPESE COMMISSIE

Bekendmaking van een mededeling van de goedkeuring van een standaardwijziging van een productdossier voor een naam in de wijnsector als bedoeld in artikel 17, leden 2 en 3, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/33 van de Commissie

(2023/C 103/04)

Deze mededeling wordt bekendgemaakt overeenkomstig artikel 17, lid 5, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/33 van de Commissie ⁽¹⁾.

MEDEDELING VAN DE GOEDKEURING VAN EEN STANDAARDWIJZIGING

“Valencia”

PDO-ES-A0872-AM03

Datum van mededeling: 29.8.2022

BESCHRIJVING VAN EN REDENEN VOOR DE GOEDGEKEURDE WIJZIGING

1. Redactionele wijziging van de beschrijving van de wijnen

Omschrijving

Er is aangegeven dat de wijnen van categorie 1 witte, rode of roséwijnen kunnen zijn.

Deze wijziging betreft punt 2 van het productdossier, maar heeft geen gevolgen voor het enig document.

Het gaat om een standaardwijziging omdat deze niet wordt geacht onder een van de categorieën van artikel 14, lid 1, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/33 van de Commissie te vallen.

Motivering

In de arresten 958/2021 en 959/2021 heeft de afdeling bestuursgeschillen van het Hooggerechtshof geoordeeld dat de in de besluiten 13 en 3 van 2011 bekendgemaakte versie van het productdossier (bijgewerkt met de daarna goedgekeurde kleine wijzigingen) nog steeds van kracht was, met uitzondering van de passages over de territoriale reikwijdte, die door het Hooggerechtshof nietig werden verklaard. Dit betekent dat sommige rubrieken van het productdossier weer de oorspronkelijke redactie van de versie van 2011 moeten krijgen.

2. Afbakening van het geografische gebied

Omschrijving

Bepaalde gemeenten die onder de BOB's “Utiel-Requena” en “Alicante” vallen, zijn uit het geografische gebied geschrapt.

Deze wijziging betreft punt 4 van het productdossier en punt 6 van het enig document.

⁽¹⁾ PB L 9 van 11.1.2019, blz. 2.

Het gaat om een standaardwijziging omdat deze niet wordt geacht onder een van de categorieën van artikel 14, lid 1, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/33 van de Commissie te vallen.

Motivering

In de arresten 958/2021 en 959/2021 heeft de afdeling bestuursgeschillen van het Hooggerechtshof geoordeeld dat bepaalde passages over de territoriale reikwijdte nietig waren omdat nadere uitleg over het verband tussen de betrokken gemeenten en het beschermde product ontbrak. De tekst van het productdossier moet derhalve in overeenstemming worden gebracht met die arresten.

3. Vermelding van synoniemen van druivenrassen die voor de wijnbereiding worden gebruikt

Omschrijving

Opgenomen in de lijst zijn de hoofdnaam (alarije) en een synoniem (malvasía riojana) van het ras “subirat parent”, dat al op de lijst stond.

Deze wijziging betreft punt 6 van het productdossier, maar heeft geen gevolgen voor het enig document omdat het om een secundair druivenras gaat.

Het gaat om een standaardwijziging omdat deze niet wordt geacht onder een van de categorieën van artikel 14, lid 1, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/33 van de Commissie te vallen.

Motivering

Door vermelding van alle mogelijke namen van een ras dat al op de lijst staat, ontstaat er meer duidelijkheid over de gebruikte rassen aangezien het synoniem malvasía riojana bekender is en vaker wordt gebruikt.

4. Verband met het geografische gebied

Omschrijving

De beschrijving van het volledige deel 7 over het verband met het geografische gebied is gewijzigd.

Deze wijziging betreft punt 7 van het productdossier en punt 8 van het enig document.

Het gaat om een standaardwijziging omdat deze niet wordt geacht onder een van de categorieën van artikel 14, lid 1, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/33 van de Commissie te vallen.

Motivering

In de arresten 958/2021 en 959/2021 heeft de afdeling bestuursgeschillen van het Hooggerechtshof geoordeeld dat de in de besluiten 13 en 3 van 2011 bekendgemaakte versie van het productdossier (bijgewerkt met de daarna goedgekeurde kleine wijzigingen) nog steeds van kracht was, met uitzondering van de passages over de territoriale reikwijdte, die door het Hooggerechtshof nietig werden verklaard. Dit betekent dat sommige rubrieken van het productdossier weer de oorspronkelijke redactie van de versie van 2011 moeten krijgen.

5. Toevoeging van de traditionele aanduiding “primero de cosecha” (eerste oogst)

Omschrijving

De traditionele aanduiding “primero de cosecha” (eerste oogst) is terug.

Deze wijziging betreft punt 8 van het productdossier en punt 9 van het enig document.

Het gaat om een standaardwijziging omdat deze niet wordt geacht onder een van de categorieën van artikel 14, lid 1, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/33 van de Commissie te vallen.

Motivering

In de oorspronkelijke versie van het productdossier stond dat deze traditionele aanduiding op het wijnetiket mag worden vermeld, maar de passage werd bij de diverse wijzigingen bij vergissing geschrapt.

6. Vermelding van het druivenras op het wijnetiket

Omschrijving

De naam van het druivenras mag alleen worden gebruikt bij wijnen die zijn gemaakt van ten minste 85 % van het desbetreffende ras (voorheen 100 %). Uitzondering is de likeurwijn "Valencia" die gemaakt is van moscateldruiven: daarvoor mag alleen het ras moscatel de alejandría worden gebruikt.

Deze wijziging betreft punt 8 van het productdossier en punt 9 van het enig document.

Het gaat om een standaardwijziging omdat deze niet wordt geacht onder een van de categorieën van artikel 14, lid 1, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/33 van de Commissie te vallen.

Motivering

De mogelijkheid om het druivenras op het etiket te vermelden indien het goed is voor ten minste 85 % van het wijngehalte, is abusievelijk geschrapt bij een van de wijzigingen van het productdossier.

Met de wijziging is deze fout gecorrigeerd.

ENIG DOCUMENT

1. Naam/namen

Valencia

2. Type geografische aanduiding

BOB — Beschermde oorsprongsbenaming

3. Categorieën wijnbouwproducten

1. Wijn
3. Likeurwijn
6. Aromatische mousserende kwaliteitswijn
8. Parelwijn

4. Beschrijving van de wijn(en)

1. *Witte wijn*

KORTE BESCHRIJVING

Voornamelijk gele schakering uiteenlopend van lichtgeel tot goudgeel. Mag in houten recipiënten ouderen. Zuivere neus met een goede intensiteit en fruitige toetsen. In de mond goede zuurheid, fris en fruitig met een lange afdronk.

Maximaal gehalte aan zwaveldioxide: 200 mg/l als het suikergehalte minder dan 5 g/l bedraagt, en 300 mg/l als het 5 g/l of meer bedraagt.

Algemene analytische kenmerken

Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	9
Minimale totale zuurgraad	3,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	13,33
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

2. *Roséwijn en rode wijn*

KORTE BESCHRIJVING

De roséwijnen hebben een roze schakering met tinten van framboos, aardbei, aalbes of zalm. Zuivere, intense neus met overheersende fruitige aroma's. In de mond goede zuurheid, uitgesproken en evenwichtig. Lange afdronk. De rode wijnen zijn doorgaans donker van kleur, voornamelijk rode schakering met violette, paarse, granaatrode, kersen — of robijntinten. Neus met een goede intensiteit en veel fruitigheid.

Maximaal gehalte aan zwaveldioxide: voor roséwijnen 200 mg/l als het suikergehalte minder dan 5 g/l bedraagt, en 250 mg/l als het 5 g/l of meer bedraagt, en voor rode wijnen 150 mg/l als het suikergehalte minder dan 5 g/l bedraagt, en 200 mg/l als het 5 g/l of meer bedraagt.

Algemene analytische kenmerken

Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	9,5
Minimale totale zuurgraad	3,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	13,33
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

3. *Wijnen met de aanduidingen “crianza”, “reserva” en “gran reserva”*

KORTE BESCHRIJVING

Diepere kleuren dan de basiswijn. Intenser geel in het geval van witte wijnen. Bijna baksteenrode schakering in het geval van rode wijnen. Evenwicht tussen fruitigheid en houtachtige aroma's in de neus. Goede retronasale sensaties in de mond.

Maximaal gehalte aan zwaveldioxide: voor witte wijnen en roséwijnen 200 mg/l als het suikergehalte minder dan 5 g/l bedraagt, en voor witte wijnen 300 mg/l en voor roséwijnen 250 mg/l als het 5 g/l of meer bedraagt, en voor rode wijnen 150 mg/l als het suikergehalte minder dan 5 g/l bedraagt, en 200 mg/l als het 5 g/l of meer bedraagt.

Algemene analytische kenmerken

Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	12
Minimale totale zuurgraad	3,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	13,33
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

4. *Witte, rosé— en rode likeurwijn*

KORTE BESCHRIJVING

In het geval van witte likeurwijn hoofdzakelijk gele schakering uiteenlopend van lichtgeel tot goudgeel. Rosélikeurwijn heeft een roze schakering met tinten van framboos, aardbei, aalbes of zalm. Rode likeurwijn heeft een rode schakering met violette, paarse, granaatrode of robijntinten. Goede intensiteit in de neus, met name wanneer de wijn is gemaakt van moscateldruiven. Zoet en smakelijk, in evenwicht met een krachtige afdronk.

Maximaal gehalte aan zwaveldioxide: 150 mg/l als het suikergehalte minder dan 5 g/l bedraagt, en 200 mg/l als het 5 g/l of meer bedraagt.

Algemene analytische kenmerken

Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	15

Minimale totale zuurgraad	1,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	20
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

5. *Aromatische mousserende kwaliteitswijn: wit, rosé en rood*

KORTE BESCHRIJVING

In het geval van witte basiswijn hoofdzakelijk gele schakering uiteenlopend van lichtgeel tot goudgeel. In het geval van rosébasiswijn een roze schakering met tinten van framboos, aardbei, aalbes of zalm. In het geval van rode basiswijn een rode schakering met violette, paarse, granaatrode, kersen— of robijntinten. Zuivere, intense neus met de aroma's die kenmerkend zijn voor het desbetreffende ras. Goede zuurheid en intensiteit in de mond. Frisse wijnen met goed geïntegreerd koolstofdioxide.

Algemene analytische kenmerken

Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	6
Minimale totale zuurgraad	3,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	13,33
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	185

6. *Parelwijn: wit, rosé en rood*

KORTE BESCHRIJVING

In het geval van witte basiswijn hoofdzakelijk gele schakering uiteenlopend van lichtgeel tot goudgeel. In het geval van rosébasiswijn een roze schakering met tinten van framboos, aardbei, aalbes of zalm. In het geval van rode basiswijn een rode schakering met violette, paarse, granaatrode, kersen— of robijntinten. Zuivere, intense neus met de aroma's die kenmerkend zijn voor het desbetreffende ras. Fris, fruitig en intens in de mond, met goed geïntegreerd koolstofdioxide.

Maximaal gehalte aan zwaveldioxide: voor witte wijnen en roséwijnen 200 mg/l als het suikergehalte minder dan 5 g/l bedraagt, voor beide typen 250 mg/l als het 5 g/l of meer bedraagt, en voor rode wijnen 150 mg/l als het suikergehalte minder dan 5 g/l bedraagt, en 200 mg/l als het 5 g/l of meer bedraagt.

Algemene analytische kenmerken

Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	7
Minimale totale zuurgraad	3,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	13,33
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

7. Witte, rode en roséwijn met de vermelding “Petit Valencia” op het etiket

KORTE BESCHRIJVING

De kenmerken komen min of meer overeen met die van witte, rode en roséwijnen.

Maximaal gehalte aan zwaveldioxide: voor witte wijnen en roséwijnen 200 mg/l als het suikergehalte minder dan 5 g/l bedraagt, en voor witte wijnen 300 mg/l en voor roséwijnen 250 mg/l als het 5 g/l of meer bedraagt, en voor rode wijnen 150 mg/l als het suikergehalte minder dan 5 g/l bedraagt, en 200 mg/l als het 5 g/l of meer bedraagt.

Algemene analytische kenmerken

Maximaal totaal alcoholgehalte (in volumeprocent)	
Minimaal effectief alcoholgehalte (in volumeprocent)	4,5
Minimale totale zuurgraad	3,5 g/l, uitgedrukt in wijnsteenzuur
Maximaal gehalte aan vluchtige zuren (in milli-equivalent per liter)	13,33
Maximaal totaalgehalte aan zwaveldioxide (in milligram per liter)	

5. Wijnbereidingsprocedés

5.1. Specifieke oenologische procedés

1.

Specifiek oenologisch procedé

Bij de extractie van de wijn en de scheiding ervan van de draf moet een zodanige druk worden uitgeoefend dat de opbrengst niet meer dan 82 liter most of 76 liter wijn per 100 kg druiven bedraagt. Voor de bereiding van beschermde wijnen mogen in geen geval wijnfracties worden gebruikt die zijn verkregen bij een onjuiste druk.

De houten recipiënten die voor de oudering worden gebruikt, moeten van eikenhout zijn gemaakt en een capaciteit hebben die in overeenstemming is met de geldende wetgeving voor traditionele aanduidingen.

5.2. Maximumopbrengsten

1. Rode rassen

9 100 kg druiven per hectare

2. Witte rassen

12 000 kg druiven per hectare

3. Rode rassen

69,16 hectoliter per hectare

4. Witte rassen

91,20 hectoliter per hectare

6. Afgebakend geografisch gebied

Het productiegebied van de BOB “Valencia” is de grond in de provincie Valencia die deel uitmaakt van de kleinere geografische eenheden of “deelgebieden” van de BOB, bestaande uit de volgende gemeenten:

a) deelgebied ALTO TURIA: Alpuente, Aras de los Olmos, Benagéber, Calles, Chelva, La Yesa, Titaguas en Tuéjar;

- b) deelgebied VALENTINO: Alborache, Alcublas, Andilla, Bétera, Bugarra, Buñol, Casinos, Cheste, Chiva, Chulilla, Domeño, Estivella, Gestalgar, Godella, Godelleta, Higuieruelas, Llíria, Losa del Obispo, Macastre, Montserrat, Montroy, Náquera, Paterna, Pedralba, Picaña, Real, Riba-roja de Túria, Torrent, Turís, Vilamarxant, Villar del Arzobispo en Yátova;
- c) deelgebied MOSCATEL DE VALENCIA: Catadau, Cheste, Chiva, Godelleta, Llombai, Montroy, Montserrat, Real, Torrent, Turís en Yátova;
- d) deelgebied CLARIANO: Atzeneta d'Albaida, Agullent, Albaida, Alfarrasí, Anna, Aiolo de Malferit, Aiolo de Rugat, Ayora, Barx, Bèlgida, Bellreguard, Bellús, Beniatjar, Benicolet, Benigánim, Benissoda, Benisuera, Bicorp, Bocairant, Bolbaite, Bufali, Castelló de Rugat, Carrícola, Chella, Enguera, Fontanars dels Alforins, Guardamar de la Safor, La Font de la Figuera, Guadasequies, La Llosa de Ranes, Llutxent, Mogente, Montaverner, Montesa, Montichelvo, L'Olleria, Ontinyent, Otos, El Palomar, Pinet, La Pobla del Duc, Quatretonda, Ráfol de Salem, Rugat, Salem, Sempere, Terrateig, Vallada en Xàtiva.

Het productiegebied omvat ook percelen die in het wijnbouwkadaster zijn ingeschreven en worden beheerd door leden van coöperaties of eigenaren van wijnmakerijen die zijn ingeschreven in de registers van de regelgevende raad (de "Consejo Regulador"). Deze percelen moeten van oudsher worden gebruikt voor de productie van wijnen met de BOB "Valencia" en gelegen zijn in de volgende delen van de gemeenten Almansa en Caudete in de provincie Albacete: Campillo, Estación, Casa Pino, Casa Pina, Mojón Blanco, Moleta, Molino Balsa, Prisoneros, Canto Blanco, La Venta, Derramador, Montalbana, Casa Alberto, Escribanos, Escorredores, Capitanes, Pandos, Venta del Puerto, Torre Chica, Torre Grande, Casa Blanca, El Pleito, Herrasti en Casa Hondo in de gemeente Almansa en Vega de Bogarra, Derramador en El Angosto in de gemeente Caudete.

Het productiegebied omvat ook percelen van leden van de wijncoöperatie La Viña Coop V in de plaats Villena. Deze percelen moeten in het wijnregister zijn ingeschreven en van oudsher worden gebruikt voor de productie van wijnen met de BOB "Valencia".

7. **Wijndruivenras(sen)**

Garnacha Tintorera

Macabeo — Viura

Merseguera

Monastrell

Moscatele de Alejandría

Verdil

8. **Beschrijving van het (de) verband(en)**

Het milde klimaat en de neerslag in het deelgebied Valentino leveren witte en rode wijnen met een hoger alcoholgehalte op.

De continentale kenmerken van Alto Turia resulteren in een delicatesere witte wijn.

De nabijheid van de Middellandse Zee en de hogere neerslag zijn verantwoordelijk voor het zeer aromatische karakter van de moscatele wijn.

Het temperatuurbereik en het gevarieerde reliëf in het deelgebied Clariano zorgen voor zeer intense en fruitige rode wijnen.

9. **Andere essentiële voorwaarden (verpakking, etikettering, andere vereisten)**

Rechtskader

Nationale wetgeving

Soort aanvullende voorwaarde

Aanvullende etiketteringsbepalingen

Beschrijving van de voorwaarde

De aanduiding "VALENCIA" moet duidelijk zichtbaar zijn. Er mag ook een deelgebied worden vermeld indien alle druiven daar zijn geteeld. De naam van het druivenras mag alleen worden gebruikt bij wijnen die gemaakt zijn van ten minste 85 % van het desbetreffende ras. Uitzondering is de likeurwijn "Valencia" die gemaakt is van moscateldruiven: daarvoor mag alleen het ras moscatel de alejandría worden gebruikt.

De aanduiding "VINO PETIT VALENCIA" mag worden gebruikt voor jonge wijnen die een effectief alcoholvolumegehalte van meer dan 4,5 % en een totaal alcoholvolumegehalte van meer dan 9 % hebben en op natuurlijke wijze zijn gemaakt. De aanduidingen "MOSCATEL DE VALENCIA" of "VINO DE LICOR MOSCATEL DE VALENCIA" mogen worden gebruikt voor wijn die volledig gemaakt is van het druivenras moscatel de alejandría en bereid is overeenkomstig punt 3, c), vierde streepje, van bijlage XI ter bij Verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad. De aanduiding "VINO DULCE" mag worden gebruikt voor likeurwijnen die bereid is overeenkomstig punt 3, c), vierde streepje, van bijlage XI ter bij Verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad. De traditionele aanduiding "Primer de Cosecha" (eerste oogst) mag worden gebruikt voor rode, witte en roséwijnen die gemaakt zijn van op de eerste tien dagen van de oogst geplukte druiven en die binnen dertig dagen na de oogst zijn gebotteld, waarbij tevens de verplichting geldt dat het oogstjaar op het etiket wordt vermeld.

Link naar het productdossier

<https://agroambient.gva.es/documents/163228750/0/DOPVLC-P2022.pdf/>

Bekendmaking van een aanvraag tot registratie van een naam overeenkomstig artikel 50, lid 2, punt a), van Verordening (EU) nr. 1151/2012 van het Europees Parlement en de Raad inzake kwaliteitsregelingen voor landbouwproducten en levensmiddelen

(2023/C 103/05)

Deze bekendmaking verleent het recht om op grond van artikel 51 van Verordening (EU) nr. 1151/2012 van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁾ binnen drie maanden na de datum van deze bekendmaking bezwaar aan te tekenen tegen de aanvraag.

ENIG DOCUMENT

“Sebadas / Seadas / Sabadas / Seattas / Savadas / Sevadas di Sardegna”

EU-nr.: PGI-IT-02834 — 24.3.2022

BOB () BGA (X)

1. Naam/namen [van de BGA]

“Sebadas / Seadas / Sabadas / Seattas / Savadas / Sevadas di Sardegna”

2. Lidstaat of derde land

Italië

3. Beschrijving van het landbouwproduct of levensmiddel

3.1. Productcategorie

Categorie 2.5. Deegwaren;

categorie 2.3. Brood, gebak, suikerwerk, biscuits en andere bakkerswaren

3.2. Beschrijving van het product waarvoor de in punt 1 vermelde naam van toepassing is

“Sebadas/Seadas/Sabadas/Seattas/Savadas/Sevadas di Sardegna” zijn ronde of ovale verse deegwaren met een vulling die bestaat uit de in punt 3.2, b), vermelde ingrediënten.

“Sebadas / Seadas / Sabadas / Seattas / Savadas / Sevadas di Sardegna” hebben bij de vrijgave ervan voor consumptie de volgende fysische, chemische en organoleptische kenmerken:

Fysische kenmerken:

- Vorm: het eindproduct heeft een ronde of ovale vorm, gemaakt van twee vellen deeg met (soms decoratief) gekartelde of gladde randen; met een dikte van 0,5 tot 3 mm per deegvel; en een diameter van 40 tot 180 mm.
- Afzonderlijke “Sebadas / Seadas / Sabadas / Seattas / Savadas / Sevadas di Sardegna” wegen ten minste 30 g en ten hoogste 300 g.
- Verhouding naar gewicht van het deeg/de vulling:
 - het deeg is goed voor 40 tot 60 % van het gewicht van het eindproduct;
 - de vulling is goed voor 40 tot 60 % van het gewicht van het eindproduct.

⁽¹⁾ PB L 343 van 14.12.2012, blz. 1.

Chemische kenmerken:

- Totaal eiwitgehalte: tussen 8,0 en 18,0 % per 100 g product
- Vet: tussen 5,0 en 22,0 % per 100 g product, waarvan 3,0 % tot 9,0 % verzadigd vet
- Koolhydraten: tussen 20,0 en 40,0 % per 100 g product, waarvan 3,0 % tot 7,0 % suikers

Organoleptische eigenschappen:

- Consistentie van het verse product: zacht, met een homogeen deeg
- Kleur van het deeg: ivoorwit tot strogeel
- Kleur van de vulling: wit tot strogeel, met eventueel gele of oranje strepen door het gebruik van citroen- of sinaasappelzeste
- Smaak: zure en aromatische smaak, meer of minder intens naargelang het kaasmengsel, een vleugje citrus, contrast tussen zoet en hartig
- Geur: typische aroma's van essentiële citrusoliën

a) Ingrediënten voor het deeg:

- Griesmeel van harde tarwe en/of fijn gemalen meel van harde tarwe en/of tarwebloem
- Reuzel: 0 tot 20 % van het gewicht van het product
- Eigeel kan naar behoefte worden toegevoegd
- Zout: naar behoefte
- Water: naar behoefte

b) Ingrediënten voor de vulling:

- Kaas van schapen- en/of geiten- en/of koemelk of wrongel van koemelk
- Citroen- en/of sinaasappelzeste, naar behoefte
- Suiker kan naar behoefte worden toegevoegd

3.3. *Diervoeders (alleen voor producten van dierlijke oorsprong) en grondstoffen (alleen voor verwerkte producten)*

—

3.4. *Specifieke onderdelen van het productieproces die in het afgebakende geografische gebied moeten plaatsvinden*

Om de kwaliteit en de veiligheid van het product te waarborgen, moet de verwerking van de ingrediënten tot het eindproduct volledig in het productiegebied plaatsvinden.

3.5. *Specifieke voorschriften betreffende het in plakken snijden, het raspen, het verpakken enz. van het product waarnaar de geregistreerde naam verwijst*

Het product kan vers of onder beschermende atmosfeer of overeenkomstig de geldende wetgeving worden verpakt, of worden ingevroren overeenkomstig de geldende wetgeving. Losse producten mogen alleen vers voor consumptie worden vrijgegeven.

Het product moet binnen het productiegebied worden verpakt. Aangezien het productiegebied een eiland is, neemt het vervoer van het product vanuit logistiek oogpunt meer dan 48 uur in beslag, waarbij verschillende handelingen plaatsvinden en verschillende vervoermiddelen worden gebruikt. Het vervoer van verse en zeer verse deegwaren vereist specifieke maatregelen en een voortdurend gecontroleerd proces. De leveringstermijn van losse of voorverpakte producten kan sterk variëren afhankelijk van logistieke problemen en weersomstandigheden en is dus nooit zeker. Hoogstens kan de kwaliteit worden aangetast, zonder dat de veiligheid van het product in het gedrang komt. Het risico bestaat dat de organoleptische kenmerken van losse "Sebadas/Seadas/Sabadas/Seattas/Savadas/Sevadas di Sardegna" worden aangetast wanneer het product wordt vervoerd over duizenden kilometers en daarbij verschillende vervoermiddelen worden gebruikt, de zee moet worden overgestoken en veel mensen betrokken zijn.

3.6. Specifieke voorschriften betreffende de etikettering van het product waarnaar de geregistreerde naam verwijst

Naast de wettelijk voorgeschreven informatie moet op de verpakking in duidelijke en leesbare letters de volgende aanvullende informatie worden aangebracht:

- de naam “Sebadas/Seadas/Sabadas/Seattas/Savadas/Sevadas di Sardegna” of een of meer van de onder de aanduiding vallende namen, afzonderlijk vermeld en altijd gevolgd door een geografische verwijzing naar Sardinië, gevolgd door de vermelding BGA in vette zwarte letters en het symbool van de Europese Unie;
- de facultatieve vermelding “prodotto secondo l’antica ricetta della fusione del ripieno” [geproduceerd volgens het oude recept voor het smelten van de vulling], indien de vulling bij hoge temperatuur wordt bereid;
- de naam of handelsnaam en het adres van het productiebedrijf. Het gebruik van namen, bedrijfsnamen en handelsmerken is toegestaan, voor zover ze niet lovend van aard zijn en de consument niet kunnen misleiden.

Het product kan voor consumptie worden vrijgegeven in verpakkingen die aan de geldende wetgeving voldoen of zelfs in bulk, mits het in specifieke recipiënten wordt geplaatst die zijn voorzien van een duidelijk zichtbaar etiket met dezelfde informatie als de verpakking.

Er mag ook naar “Sebadas/Seadas/Sabadas/Seattas/Savadas/Sevadas di Sardegna” worden verwezen voor producten die in horecagelegenheden in het afgebakende geografische gebied worden bereid.

4. Beknopte beschrijving van het afgebakende geografische gebied

Het productiegebied van Sebadas/Seadas/Sabadas/Seattas/Savadas/Sevadas di Sardegna omvat het gehele administratieve en fysieke grondgebied van Sardinië en zijn archipels.

5. Verband met het geografische gebied

Het verzoek om erkenning van de BGA “Sebadas / Seadas / Sabadas / Seattas / Savadas / Sevadas di Sardegna” wordt gerechtvaardigd door de faam en de bekendheid van het product, dat zijn oorsprong vindt op Sardinië als uitdrukking van de lokale op landbouw en veeteelt gebaseerde cultuur en waarvan de productie zich nooit buiten de regionale grenzen heeft verspreid.

In een zeer gevarieerd en breed aanbod onderscheiden de “Sebadas / Seadas / Sabadas / Seattas / Savadas / Sevadas di Sardegna” zich van andere gevulde deegwaren door de manier waarop ze in de keuken worden gebruikt. De sterke reputatie van het product is te danken aan het feit dat het eigenlijk een pastaproduct is, maar als dessert wordt geserveerd en gegeten. Daarin ligt ook het unieke karakter van het product.

De faam van “Sebadas/Seadas/Sabadas/Seattas/Savadas/Sevadas di Sardegna” is ook gebaseerd op de organoleptische kenmerken die het product onderscheiden van andere producten van dezelfde productcategorie. Zo wordt de smaak gekenmerkt door het contrast tussen de kruimelige textuur van het deeg door de toevoeging van ruuzel, en de zure en deegachtige textuur van de vezelige, verse kaas in de vulling. In de traditionele keuken worden de “Sebadas/Seadas/Sabadas/Seattas/Savadas/Sevadas di Sardegna” gefrituurd en vervolgens besprenkeld met honing of bestrooid met suiker en warm opgediend. De faam van het product houdt dus ook verband met het verschil in gebruik: de pasta bevat vet en wordt gefrituurd in plaats van in water gekookt, en het product wordt als dessert en niet als eerste gang geserveerd.

De reputatie van het product wordt ook bevestigd door het feit dat het te koop is in de belangrijkste verkooppunten buiten de regio, mede dankzij de grote toeloop van toeristen. De productie vindt echter uitsluitend plaats op Sardinië.

De reputatie van het product wordt ook gerechtvaardigd door de nauwe band met het gebied, die tot uiting komt in het gebruik van grondstoffen die op Sardinië veel voorkomen. Vooral in het verleden werd zo uitdrukking gegeven aan de agrarisch-pastorale roeping van het gebied, zoals ook blijkt uit het gebruik van griesmeel, kazen en reuzel voor dit product. Al deze ingrediënten zijn duidelijk terug te voeren tot de lokale landbouw- en veeteelteconomie. Door de geïsoleerde ligging bleef het product gevrijwaard van invloeden van buitenaf en werd vooral ook voorkomen dat het product elders werd geproduceerd. Het is dan ook duidelijk dat de faam van “Sebadas / Seadas / Sabadas / Seattas / Savadas / Sevadas di Sardegna” niet uitsluitend te danken is aan natuurlijke factoren of het microklimaat, maar ook aan culturele en sociaal-economische factoren en aan de productiemethode. Deze is in de loop der tijd gehandhaafd, eerst op zuiver ambachtelijk niveau en voor zelfconsumptie, en thans ook op industrieel niveau, echter zonder grote wijzigingen in de productieprocessen.

Er zijn talrijke verwijzingen naar de naam “Sebadas / Seadas / Sabadas / Seattas / Savadas / Sevadas di Sardegna” in gidsen, publicaties, kranten en tijdschriften of kookboeken die getuigen van de reputatie van de naam, en van de traditionele productie in het geografische gebied. Hierna volgen de belangrijkste publicaties:

Historische literatuur: Wagner, Max Leopold, *Dizionario Etimologico Sardo* [etymologisch woordenboek van het Sardijns], in 1928 uitgegeven door de Società Editoriale Italiana en in 1960 opnieuw uitgegeven bij Ilisso. Ilisso geeft een uitgebreide definitie op blz. 177: Logudorese; Casu, Pietro, *Vocabolario Sardo – Logudorese/Italiano* [woordenboek Logudorees Sardijns / Italiaans]; Rubattu, Antonino, *Dizionario Universale della Lingua di Sardegna Italiano – sardo – italiano antico e moderno* [universeel woordenboek van Sardijns Italiaans – Sardijns – modern en oud-Italiaans]; Deledda, Grazia, “Tradizioni popolari di Nuoro, raccolta di saggi etnografici” [volksstradities van Nuoro, verzameling etnographische essays], *Rivista delle tradizioni popolari italiane* [tijdschrift voor Italiaanse volksstradities], uitgegeven door Angelo de Gubernatis, Florence, 1893-1895; Nieddu, Gonario, *Il pastore sardo e la giustizia* [de Sardijnse herder en gerechtigheid], 1967, Ilisso Editore, blz. 326; Caredda, Gian Paolo, *Gastronomia in Sardegna* [gastronomie in Sardinië], Sagep Editrice, 1981.

Gespecialiseerde tijdschriften: Guigoni, Alessandra, “Tradizione, innovazione e vintage nei foodscapes contemporanei. Il case study dei dolci sardi” [traditie, innovatie en vintage in hedendaagse foodscapes. Een casestudy van Sardijnse desserts], *Anuac*, Vol. I, Nr. 2 - ISSN 2239-625X, Universiteit van Cagliari, november 2012; Bell'Italia Saperi di Sardegna [Bell'Italia smaken van Sardinië], Editoriale Giorgio Mondadori, Nr. 32, juni 2003; Dessi, Maria Antonietta, *Sardinews*, oktober 2006, blz. 11; *Sardinews* No 10, 2003, artikel van Laura Sechi, blz. 21, titel: “Pranzo a Gavoi, tra Santa Rughe e Romagna” [lunch in Gavoi, tussen Santa Rughe en Romagna]; in *Il Messaggero Sardo* van oktober 2009 werd Alberto Capra bekroond voor een gedicht waarin onder meer Seadas voorkomen, blz. 17; in *Il Messaggero Sardo* van oktober 2010 stond een artikel van Luigi Spano over het afscheid van Francesco Cossiga door zijn streekgenoten. Hij werd in Sydney herdacht door Sardiniërs die in Australië wonen (blz. 28).

Kookboeken of gidsen: Perisi, Giuseppina, *Le cucine di Sardegna* [de Sardijnse keuken], Franco Muzzio Editore, 1989, blz. 265; *I Saperi della Sardegna – La cucina* [smaken van Sardinië – de keuken], Zona Editori, 1999, blz. 200; Paulis, Susanna, *I dolci e le feste – la cultura del dolce in Sardegna fra tradizione e innovazione* [desserts en feesten – dessertcultuur in Sardinië tussen traditie en innovatie] University press/antropologia, Nr. 17, Cucc Editrice, 2011; verschillende auteurs, *1000 ricette della cucina italiana: Il più grande libro illustrato dedicato alla tavola del nostro paese* [1000 recepten uit de Italiaanse keuken: het grootste geïllustreerde boek over onze nationale keuken], Rizzoli, 2010; Recept voor Seadas of Sebadas op de website van Cucchiario d'Argento; Seadas o Sebadas: un “non dolce” dal cuore della Sardegna [Seadas of Sebadas: een “niet-dessert” uit het hart van Sardinië], op cafebabel.it; Guaiti, Daniela, *Sardegna* [Sardinië], Gribaudo, 2010, blz. 118-120. Autonome regio Sardinië – Ersat: Regionale Raad voor landbouwontwikkeling en technische bijstand, lijst van traditionele producten van Sardinië – verse pasta, biscuits, bakkerij- en suikergoedproducten – Sebadas.

Verwijzing naar de bekendmaking van het productdossier

De volledige tekst van het productdossier is te vinden op de volgende website:

<https://www.politicheagricole.it/flex/cm/pages/ServeBLOB.php/L/IT/IDPagina/3335%E2%80%9>

ofwel:

door op de startpagina van het ministerie van Landbouw-, Voedsel- en Bosbouwbeleid (www.politicheagricole.it) te klikken op “Qualità” (rechtsboven in het scherm), vervolgens op “Prodotti DOP, IGP e STG” (aan de linkerkant van het scherm) en ten slotte op “Disciplinari di Produzione all’esame dell’UE”.

ISSN 1977-0995 (elektronische uitgave)
ISSN 1725-2474 (papieren uitgave)

Bureau voor publicaties
van de Europese Unie
L-2985 Luxemburg
LUXEMBURG

NL